Контрольный экземпляр

50 Слава навіки!

ЗАКЛАДКА МУЗЕЮ ОБОРОНИ ВОЛГОГРАДА І ПАНОРАМИ СТАЛІНГРАДСЬКОЇ БИТВИ

ВОЛГОГРАД, 2 лютого. У Волгограді відбулась урочиста закладка будинку Музею оборони міста і панорами Сталінградської битви. Вони споруджуються поруч з будинком Павлова і руїнами млина, залишених в пам'ять грандіозної битви на Волзі.

У дванадцяти просторих залах музею будуть розміщені документи і реліквії, які розкажуть про героїчну оборону Царицина в роки громадянської війни і про Сталінградську битву, в ході якої біля стін Волгограда була оточена і розгромлена 330-тисячна армія гітлерівської Німеччини. На відкритих площадках музею передбачається виставити військову техніку.

У круглому будинку панорами розміститься мальовниче полотно про Сталінградську битву. Розмір полотна — дві тисячі квадратних метрів.

На урочисте закладення музею і панорами зібралися тисячі трудящих Волгограда, учасники Сталінградської битви, які прибули на святкування 25-річчя розгрому німецько-фашистських військ під Сталінградом, делегації міст-героїв, сусідніх областей.

Відбувся мітинг. У фундамент майбутнього будинку музею і панорами укладена меморіальна чавунна плита з написом: «Тут буде споруджено будинок Музею оборони міста і панорами Сталінградської битви. 2 лютого 1968 року».

(ТАРС).

ПЕРЕМОГЛА МУЖНІСТЬ. В ОКОПАХ СТАЛІНГРАДА.
Фото 1942 року.

Перемогла мужність

Круглий стіл „Молодого комунара" з учасниками битви на Волзі

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

Молодий комунар

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Рік видання IX. ● № 16 (872) ● ВІВТОРОК, 6 ЛЮТОГО 1968 РОКУ Ціна 2 коп.

ОУНБ ім. Д. І. Чижевського

Редакція «Молодого комунара» має добру традицію: зустрічатися за круглим столом із своїми читачами. Минулого року відбулися цікаві бесіди з працівниками прилавку, з групкомсоргами колгоспів і підприємств області, з транспортниками тощо. Кожна зустріч, яка проходить в дискусійному плані, дає вичерпну відповідь на безліч неясних питань не лише читачам, а й молодим журналістам.

Цього разу круглий стіл був незвичайним. В редакції навіть не знайшлося такої кімнати, яка могла б вмістити всіх прихильників газети. І тоді довелось влаштувати зустріч в приміщенні Кіровоградського міського лекторію.

Хто ж, крім журналістів, мав бути за круглим столом? Шановні гості — учасники історичної битви під Сталінградом. Скільки їх, наших земляків, боронило російське місто від фашистських окупантів! Одні з них ціною життя відстояли Волзький плацдарм, інші вийшли з поля бою зраненими і вижили, щоб сіяти, будувати, мріяти. Щоб ніколи не меркли червоні зорі на братських могилах, щоб діти набиралися силоньки в добрій сонячній купелі.

Задовго до початку зустрічі в залі лекторію людно. Прийшли юнаки і дівчата... Є серед них і ті, які народилися в грізні дні війни, але де їм пам'ятати звихрені смерчі війни, варварство підступного ворога. До їх дитинства прихилилися тихі ранки, безхмарне небо на зранених руках батьків, старших братів і сестер. Сьогодні минула війна для молоді — лише далекий тривожний горизонт... І безмежний степ, рясно всіяний могилами, на яких квітує світла пам'ять.

Прийшли на зустріч старенькі матері. Тихенько сіли, ждуть. А, може, хтось з колишніх фронтовиків воював разом з їх синами, розповість про останні хвилини... Сидять матері, ждуть. І не одна дівчина очікує слова, а на плечі спадає посивіла коса, а перед очі не приходять очі коханих.

Ой, давно то було... І немов сьогодні.

Ветеранам Сталінградської битви є що згадати. Ось кіровоградець Георгій Йосипович Параконьєв. Його військову честь увінчують ордени Олександра Невського, Вітчизняної війни другого ступеня, Червоної Зірки, вісім медалей. В кожній нагороді — не лише геройство, а й краплі солдатського поту, крові. Зараз Георгій Йосипович завідує магазином «Автомобілі».

— Як ніколи, сьогодні великий запит і на «Москвичі», і на «Волги», — хвалиться Параконьєв. І, ніби щось згадавши, додає: «Хай біжать вони мирними шляхами, хай...»

За редакційним круглим столом — долинчанин А. П. Кістень, кіровоградці В. П. Повійчук, Г. Я. Міхайлуца, П. А. Глущенко, П. Н. Мамошин та багато інших. Неждано й негадано зустрілися однополчани — колишній начальник радіостанції Олександр Федорович Чугуй і командир стрілецької роти Микола Борисович Юрченко. Через двадцять п'ять літ зійшлись їх дороги... А досі жили і працювали майже поруч: Чугуй викладав фізику і математику в Олександрійській вечірній школі № 4, Юрченко трудився на Кіровоградській машино-лічильній станції.

●

«Холода, тревоги да степной бурьян». Саме це запам'яталося нашим землякам — учасникам легендарної битви під Сталінградом. І ще — безперервні вибухи і спалахи вночі, суцільна стіна зловісних блискавиць, що цілу ніч виплювували фашистські зенітки, щоб не допустити в розташування своїх військ наші літаки.

— Та ми прориваличся, — згадує колишній капітан, борт-механік літака «ТБ-3», а зараз — старший викладач школи вищої льотної підготовки, кавалер ордена Червоного Прапора, орденів Вітчизняної війни I і II ступеня, двох орденів Червоної Зірки Петро Нилович Мамошин, — хоч потім і недораховувалися одного — двох екіпажів. Знали: тут вирішується доля війни, звідси почнемо гнати фашистського

(Закінчення на 2-й стор.).

А. П. КІСТЕНЬ: Ми наблизилися до ворога на відстань п'ятисот метрів...

Подвиг сталінградців безсмертний

ВОЛГОГРАД, 2 лютого. В драматичному театрі імені М. Горького відбулись урочисті збори трудящих Волгограда і області разом з представниками Радянської Армії, присвячені 25-й річниці розгрому німецько-фашистських військ під Сталінградом. У залі — представники партійних, радянських і громадських організацій, трудящі міста, учасники Сталінградської битви, серед яких прославлені полководці, Герої Радянського Союзу, воїни Радянської Армії, делегації міст-героїв Москви, Ленінграда, Києва, Севастополя, Одеси, фортеці-героя Бреста, а також Мінська, Саратовської і Ростовської областей, Калмицької АРСР.

З доповіддю про 25-річчя розгрому німецько-фашистських військ під Сталінградом виступив перший секретар Волгоградського обкому КПРС Л. С. Куличенко.

Потім виступили колишній командуючий Сталінградським фронтом Маршал Радянського Союзу А. І. Єременко, колишній командуючий легендарною 62-ю армією, Маршал Радянського Союзу В. І. Чуйков, генерал-полковник М. С. Шумилов, який командував під час Сталінградської битви 64-ю армією, генерали армії Д. Д. Лелюшенко і П. І. Батов та інші.

З величезним піднесенням був прийнятий вітальний лист ЦК КПРС, Президії Верховної Ради СРСР і Ради Міністрів СРСР.

(ТАРС).

В. П. ПОВІЙЧУК: Перемогла мужність...

Перемогла мужність

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

мужності, — продовжує Володимир Петрович. — У всіх була єдина мета: якнайшвидше знищити фашистську погань.

Батьківщина... Для солдата в цьому слові зливалися в одне образ матері і коханої дівчини чи молодої дружини, біла вишенька біля ганку і зелена нива. За неї кіровоградці Антон Чередніченко, Леонід Шатковський, Андрій Кістень, Георгій Параконьєв, Олексій Чміль, Олександр Чугуй, Григорій Міхайлуца, Микола Черкаєв, Петро Глущенко, Василь Ляшенко, Микола Юрченко, Борис Рилов і ще сотні й тисячі степовиків

звіра. Ніхто не думав про смерть. З серцями, сповненими ненависті до загарбників за сплюндровану рідну землю, несли ми в люках своїх літаків смерть чужинцям.

Степи, яруги і... полин. Єдиний захисток від граду німецьких куль, мін і снарядів. Кожен, хто витримав гігантський двобій з ворогом в степах під Сталінградом, згадує ці зарослі полину.

— Місцевість була відкрита. І наступати, і захищатися було важко. В перші дні німці мали силу танків і літаків, — ділиться спогадами колишній начальник служби зв'язку 226-ї стрілецької дивізії кавалер ордена Леніна, ордена Червоного Прапора, орденів Вітчизняної війни І і ІІ ступеня, 3 орденів Червоної Зірки полковник у відставці Володимир Петрович Повійчук. — Та ми вистояли. І не лише вистояли, а й перемогли. Про це красномовно свідчать цифри. Лише полонених вояків Паулюса було більше 330 тисяч. В цій битві Гітлер недорахувався одного мільйона двохсот тисяч своїх солдатів. Під стінами Сталінграда фашистському звіру було завдано смертельного удару. Ні тотальна мобілізація, яку оголосив фюрер після Волзької битви, ні військові частини, зняті ним з інших фронтів, не допомогли йому.

— Важко сказати, хто виявив у цій битві більше

проливали свою кров, ризикували життям і в першу-ліпшу мить ладні були віддати його.

Яка це була радість для солдата переднього краю одержати від своїх земляків вісточку або подарунок. Олександр Федорович Чугуй одержав такий подарунок — кисет з тютюном — на Жовтневі свята.

— В той день німці через гучномовці кричали про безнадійність нашого становища, загрожували скинути нас у Волгу,— згадує ветеран. — Як зараз пам'ятаю їх викрики: «Бандити Родімцева (це наш генерал), здавайтеся. Вольга — буль-буль». Ну й дали ж ми їм тоді «буль-буль». Не знали фашисти, куди діватися від нашого шквального вогню.

Батьківщина... Згадка про неї додавала снаги і колишньому командирові стрілецької роти Миколі Борисовичу Юрченку, коли він разом з бійцями п'ятдесят вісім днів бився за кожний дім, за кожний куточок міста на Волзі.

— Ми вибили німців з приміщення школи № 38, розташованої поряд з будинком, який захищав сержант Яків Павлов, — говорить Микола Борисович, кавалер ордена Вітчизняної війни ІІ ступеня. — Це були передові пункти нашого наступу. Німці оскаженіло кидалися в атаки, бо з цих будинків ми корегували вогонь нашої артилерії, передавали дані про розташування військової си-

ли ворога. Багато загинуло бойових побратимів, але ми втрималися до підходу наших військ.

Біль за полеглих товаришів, гордість за велику перемогу звучали в голосах сивих ветеранів. Кожен, хто слухав їх, в душі пережив напруженість атак, кожен разом з бійцями мерз на снігу і повз з гранатою в руці до ворожого бліндажа.

●

Після спогадів колишніх боронителів легендарного міста — відповіді на запитання журналістів.

— *Скажіть, будь ласка, яким було постачання з тилу? В обороні і під час наступу. Тобто в різні часи Сталінградської битви.*

В. П. Повійчук: Війна є війна. Не секрет, що іноді нам доводилося економити боєприпаси. Замість п'яти снарядів посилали у ворога один. Але руку тилу ми чули кожної хвилини. Важко доводилося з водою. Взимку простішо — зачерпнув котелком снігу, розтопив... Влітку гірше. Але воду підвозили.

В. Г. Ляшенко: Зимою взуті, одягнені добре були. Теплі фуфайки, ватні штани, биті валянки.

В. П. Повійчук: Як нам стало відомо, італійські фашистські газети писали про валянки: «Росіяни носять шерстяні чоботи»... Вони уяви не мали про валянки.

Б. А. Рилов: Приємно було одержати в землянці, яку ми вкривали мерзлими трупами (таке траплялося зимою під Сталінградом), вишитий чиїмись теплими руками кисет з махоркою... Від цього сили додавалось в такому кровопролитті.

— *Зустріч з полоненими. Що говорили полонені, «язики»? Які почуття були у радянських бійців при зустрічі з полоненими німецькими солдатами?*

А. П. Кістень: Я був свідком того, як мирні жителі зловили фашистських десантників. Вони їм добре давали кийками. Наші солдати відбили їх у юрби. Більше того, під'їхала наша санітарна допомога... Звичайно, десантники могли дати відомості й при іншому з ними поводженні. Але радянський воїн був гуманним.

Б. А. Рилов: Як це було важко, яка ненависть кипіла в наших серцях, а я не бачив жодного випадку, щоб наші бійці вбивали полонених солдат, тим більше поранених, навіть — безнадійних... Вже тоді ми розуміли, що між них були звичайні, прості люди, яких одурив, погнав на війну, на бійню Гітлер, фашизм.

— *Скажіть, ви багато бачили жінок під Сталінградом? (Одразу підводяться Рилов, Чугуй, Повійчук).*

В. П. Повійчук: Я був начальником зв'язку дивізії, тож найчастіше доводилося зустрічатися з дівчатами-зв'язківцями. Працювали вони бездоганно. Краще за хлопців. Чітко, дзвінко, чемно... А що доводилося переносити санітаркам... Поранені бійці... Плачуть, інші круто лаються, проклинають все на світі. Пекло. І в цьому пеклі, страхітті спокійними, мужніми, діловими були наші дівчата у фуфайчинах. Вони... (Володимир Петрович не може далі говорити. Од спогадів заблистіли сльозою очі).

О. Ф. Чугуй: Ми звикли бачити дівчат зв'язківцями, санітарками, снайперами. А в нашому полку служили дівчата мінометницями. Мужністю їх захоплювалися. Вони пройшли від Сталінграда до Кіровоградщини. Віра і Євгенія. Так звали дівчат. Прізвищ не пам'ятаю. В одному з оборонних боїв вони вдвох відбили щонайменше батальйон гітлерівців. Коли прийшла допомога, біля мінометів ми побачили розтерзані тіла Віри і Євгенії. Але навкруг них лежали цілі купи вбитих фашистів... Треба якось нам разом, разом з піонерами, комсомольцями встановити імена цих відважних...

— *Що ви можете сказати про дії нашої авіації при обороні Сталінграда і під час наступу? Як це ви відчули на собі?*

Б. П. Повійчук: Авіація нам дала все: снаряди, патрони, солдатський пайок, валянки, фуфайки. Ну і, звичайно, била фашистів.

П. Н. Мамошин: Я був авіатором. Тож більше зміг би розповісти... Ми добре працювали, коли фашистські війська потрапили в мішок...

В. Г. Ляшенко: Це дійсно так. Коли ми проходили ті місця — страшною була картина. Воронка біля воронки. Переорана земля...

П. Н. Мамошин: Я вважаю, що ми добре допомогли сталінградцям тим, що вночі нищили фашистські аеродроми, з яких гітлерівці робили нальоти на Сталінград. Засікали зенітки їх, кидали контейнери з бомбами, а потім вже молотили аеродроми...

— *Буржуазні історики багато списують на мороз, який лютував у зиму сорок другого — сорок третього. Що ви можете сказати з цього приводу?*

А. П. Кістень: Мороз був міцний. Не 52 градуси, як тут говорили, а 35—40, можливо, й було. Та ще вітерець хороший. Гітлерівці не такими вже роздягненими були. У нашого солдата, що у речовому мішку? Патрони, гранати, сухарі, а у фашиста — ковдра. Носили з собою подушки, різне лахміття. Потерпів німецький солдат крах не тому, що морозило. Не знав він, за що воює, не хотів воювати. А потім мужність, стійкість радянського воїна. Він склав перед нами зброю...

— *Яким було ваше перше бажання, коли ви в 43 — 44 роках вперше ступили на Кіровоградщину?*

О. Ф. Чугуй: Впасти і поцілувати землю... А потім я поїхав одразу до рідних. Мене не визнали... бо вважали вбитим.

Б. А. Рилов: Побувати в рідному Кіровограді на вулиці Леніна... Я дійсно побував. У мене піднімалося волосся на голові, коли я дивився на руїни... Такого відчуття навіть під Сталінградом не було...

— *Що б ви хотіли побажати молодому поколінню?*

Б. А. Рилов: Ми не шкодували життя у боях за свободу... Скільки загинуло... І зараз, коли б з'явилася потреба, я пішов би під кулі, під осколки, на смерть... Хотілося б, щоб про це завжди пам'ятала наша зміна. Хотів би чути про молодь тільки хороше. Дуже прикро чути, що хтось нахуліганив, зробив аморальний вчинок.

Жити чисто і гарно, іти дорогою батьків!

Слухали розповідь юні піонери...
Слухали розповідь солдати, вбілені сивиною.

ЧЕРЕЗ 25 ЛІТ. О. Ф. ЧУГУЙ: Так ви, Юрченко, з сусіднього полку?..

Фото громадських фотокореспондентів В. ЛОГВИНА та М. ЧЕРКАЄВА.

„ЛЕНІН У ЖЕНЕВІ"

Видавництво політичної літератури випустило в світ книгу «Ленін у Женеві». Це дослідження про перебування Володимира Ілліча в Швейцарії підготовлене Інститутом марксизму-ленінізму при ЦК КПРС та Інститутом історії Академії наук СРСР.

З Женеви Володимир Ілліч керував соціал-демократичним і робітничим рухом у Росії. Тут він співробітничав з членами групи «Визволення праці», готував II і III з'їзди РСДРП, провадив непримиренну боротьбу проти опортуністів. У Женеві були надруковані його знамениті праці: «Завдання російських соціал-демократів», «Крок вперед, два кроки назад», «Дві тактики соціал-демократів в демократичній революції» та інші; написана книга «Матеріалізм і емпіріокритицизм». Тут по під керівництвом Леніна видавались газети «Искра», «Вперед» і «Пролетарий». Книга написана на основі архівних матеріалів, які зберігаються в Інституті марксизму-ленінізму при ЦК КПРС, літературних, мемуарних та інших джерел.

(ТАРС).

ІСКРІЗЬ видно працю людини, її руку, простягнуту товаришеві в бою і в любові до життя. Танкісти бачать, як ленінградці обробляють під городи кожний шматок землі. На бульварі старенька бабуся поливає з відра грядку.

В Літньому саду складено і накрито брезентом боєзапас для зенітної батареї, яка зайняла позиції на площі Жертв Революції. Поруч — землянки. З труби курить димок, на гілках дерев сохне білизна. Біля землянки сидить зенітниця і підшиває комірець до гімнастьорки.

Зустрічаються зграйки дітей. Вони гріються на сонці і про щось розмовляють. Вони пережили зиму. Це молоде пагіння, воно рветься до життя, і воно візьме від нього всю свою частку

ЛЮДИ З КРАЇНИ МУЖНОСТІ

В. ГАНОЦЬКИЙ

ВИГЛЯД ТАНКОВОГО БОЮ

(Продовження. Початок в газетах за 18, 20, 23, 25 і 27 січня та 3 лютого).

страждань і радощів. І ті, хто виживе, будуть справжніми будівниками нового світу, тому що в повній мірі випробували і любов, і ненависть, і смерть, і щастя життя. «В бій, в бій!» — підганяє думка кожного танкіста.

ІВАН МАКАРЕНКОВ і Дмитро Осатюк потрапили в танкову бригаду полковника В. Хрустицького. Комбриг особисто розмовляв з механіками-водіями. Дізнавшись, що Макаренков уже встиг понюхати пороху, командир зрадів.

— Значить, фронтовик? — спитав він.

— Фронтовик. Тільки невезучий, — з гіркотою відповів механік.

— Чому?

— На фронті був лічені дні. Поранили — і кінець моїй війні.

— За одного битого двох небитих дають. Знаєш? Мабуть, зараз тебе так швидко не підбили б, так?

— Зараз, звичайно, став розумнішим.

— А це головне! Фронтовики нам ось як потрібні, — і полковник виразно провів долонею по шиї.

Івана Макаренкова призначили механіком-водієм до лейтенанта Осатюка. Командир і старшина швидко здружились. Уже через кілька днів вони не тільки знали один про одного все, а могли порозумітися з півслова.

В перших боях під Московською Дубровкою командир і механік довели, що таке бойова дружба. Тоді наші війська готувались до вирішального удару і в коротких сутичках намацували слабкі місця в обороні ворога.

Командир роти лейтенант Осатюк наказав екіпажам танків зробити кілька розвідувальних операцій, щоб викликати вогонь замаскованих фашистських вогневих точок і засікти їх. Машини зайняли вихідні позиції і вранці приступили до виконання завдання. Танк Осатюка вирвався вперед і зупинився перед яром. Подолати таку перешкоду нічого було й думати. Але в яру було багато гітлерівців. Будь-що розрахуватися з ними! Лейтенант відкрив вогонь з гармати і кулемета, але вороги підійшли під саму кручу і були в мертвому просторі, який не прострілювався. Що робити? Над яром росла велика береза.

— Дозвольте звалити дерево ударом танка і по ньому спуститись? — спитав дозволу Макаренков.

Першою думкою лейтенанта було — а чи не переходить благородна сміливість механіка в безрозсудне геройство? З деякими таке трапляється в бою і призводить до непоправних помилок. Але ж командирові вже довелось побувати з Макаренковим у боях, щоб вивчити його повністю. Навіть в жахливі хвилини атаки він ніколи не губив здорового глузду і завжди відзначався вмінням на диво точно розрахувати кожну свою дію.

— Вперед!..

І машина рвонулась до яру. Різкий удар ледве не скинув Осатюка з сидіння. Дерево затріщало і полетіло в яр. По ньому спустився й танк. Фашисти не встигли опам'ятатись, як по них ударили кулемет і гармата.

Всі машини повернулись на вихідну позицію. Рота виконала завдання. Комбриг наніс на карту нові позначки.

7.

Лютий був холодним і злим. Вітер крутив снігову віхолу, пригорщі снігу залітали в башту через щілини і люк. І все-таки в машині було трохи тепліше. Якраз одержали «тридцятьчетвірки», і Осатюк порався біля кулемета, «реконструюючи» його. Зняв чеку, яка з'єднувала затильник із ствольною коробкою, відбив затильник вниз. Зміст цієї операції був у тому, щоб шептало — є така деталь у кулемета — не перешкоджало для безперервної стрільби. Тепер кулемет міг бити суцільним потоком — тільки встигай заміняти диски. Таку раціоналізацію лейтенант уже не один раз застосовував у бою.

Осатюк якраз закінчив роботу і хотів вибратися з машини, як у башту постукали і почулись збуджені голоси танкістів.

— Товаришу лейтенант, вилазьте...

На фронті вже звикли до всяких несподіванок, і лейтенант швидко зіскочив на землю.

— Чули? — посипались звідусіль запитання.

Командир роти знизав плечима:

— Нічого я не чув...

— Вам присвоїли звання Героя Радянського Союзу, — радісно сповістили бійці і кинулись качати командира.

Через кілька хвилин Осатюка викликали в штаб бригади. Ще здалеку він побачив, як йому назустріч йдуть комісар Ф. Румянцев і ленінградець Коля. Хлопчину залишили при штабі бригади, і кожному із бійців він був за рідного сина.

Коля випередив комісара і першим обійняв Осатюка. Він притискався до нього і повторював:

— Ви — Герой, Дмитре Івановичу.

Підійшов Румянцев, міцно стиснув руку:

— Поздоровляю...

Звістка про присвоєння звання Героя знайшла Івана Макаренкова у госпіталі, який знаходився в приміщенні Ленінградського педагогічного інституту імені Герцена.

Одного разу, коли старшину принесли з чергової перев'язки, сусід по ліжку сказав:

— Указ передавали про присвоєння звання Героя Радянського Союзу Івану Михайловичу Макаренку. Чи не тобі?

Дмитро ОСАТЮК — курсант.

— Та ні. Макаренков моє прізвище, а не Макаренко. І ніколи було виявляти геройство. Ось бачиш? — і він легенько ворухнув пораненими ногами.

В Указі трапилась помилка. Про це Іван Михайлович дізнався дуже швидко, коли в госпіталь дружною ватагою з'явились однополчани. Вони поздоровили його з високою нагородою, побажали швидше видужати.

А видужування затягувалось. Тільки на початку листопада 1943 року старшину Макаренкова виписали із госпіталя, списавши з військової служби. Дали йому в руки милиці, провожатого, і відправили в Москву, в Кремль за високою нагородою.

Після того, як секретар Президії Верховної Ради СРСР зачитав Указ, Михайло Іванович Калінін спитав:

— Виходить, ваше прізвище правильно Макаренков?

— Так точно, Михайле Івановичу. Макаренков Іван Михайлович.

Калінін тепло посміхнувся:

— Бачите, як у нас виходить: Михайло Іванович — Іван Михайлович. Ніби як родичі. Як же вам, Іване Михайловичу, воювалось?

— Добре, товаришу голова. Злості до ворога у бійців багато. — І довірливо, ніби найближчому другові: — А в Ленінграді зараз ох як тяжко, Михайле Івановичу.

(Далі буде).

Фото-інформація

Марія КОТИК — студентка Кіровоградського педагогічного інституту імені О. С. Пушкіна. Любить дівчина сонце, а ще любить багато читати. То й недарма Марію часто можна зустріти в обласному бібліотечному колекторі. Не за читанням, звичайно... Працює дівчина. За відмінні успіхи в роботі облкниготорг нагородив М. Котик безкоштовною путівкою для поїздки по ленінських місцях. У великій мандрівці Марія матиме змогу зібрати багатий матеріал про Володимира Ілліча, а потім поділиться своїми враженнями з друзями. Адже Марія Котик, крім студентського квитка та роботи в бібколекторі, має ще й покликання агітатора.

Фото О. КУЗНЕЦОВА.

Спорт

КІРОВОГРАДЦІ — ТРЕТІ

Всього дев'ять хвилин чистого часу триває сутичка борців класичного стилю. І всього вісім хвилин вистачило 19-річному робітникові заводу «Червона зірка» Георгію Нерсесову, щоб виграти чотири сутички!

Кожний з його суперників виходив на килим з надією якщо й не виграти, то заробити для команди бодай два очка, тобто зробити нічию. І кожний втрачав цю надію на перших же секундах боротьби. Союзниками юнака були досконала техніка, великий арсенал прийомів і високі бійцівські якості. Це й дало йому змогу принести на користь своєї команди 16 очок.

Відзначився і першорозрядник-військовослужбовець Микола Дзюба. У впертій боротьбі він програв першу сутичку, та це не зіпсувало йому настрою і не зломило волі до перемоги. У всіх інших поєдинках він добився чудових перемог. Зал вибухнув овацією, коли Микола блискучим прийомом припечатав до килима майстра спорту з Черкас Дубицького. Ця сутичка тривала всього хвилину 20 секунд.

Вдало виступили й інші борці-класики нашої області: майстри спорту Ю. Брайченко та В. Трофименко, кандидат в майстри спорту М. Сушко, першорозрядник-важковаговик Храмов.

В результаті команда Кіровограда з класичної боротьби стала переможцем зональних республіканських змагань на честь 50-річчя Збройних Сил СРСР. Цей успіх по праву ділить і старший тренер команди — заслужений тренер УРСР М. І. Романенко.

Як відомо, змагання проходили з трьох видів боротьби: класичної, вільної та самбо. І в той час, як «класики» святкували перемогу, у представників інших видів був привід для смутку. Дуже не пощастило нашим самбістам. Кожну зустріч вони проводили завзято, з повною віддачею сил, але видно було, що їм бракує досвіду, і дуже часто перемога діставалася їхнім суперникам з-за мізерної переваги. До того ж, уже в першому поєдинку дістав серйозну травму і вибув із змагань наш легковаговик Мурашко. Тому на кожну наступну зустріч наші самбісти виходили в неповному складі.

І все ж у двох зустрічах — з херсонцями і черкащанами вони добилися переконливих перемог. Особливо відзначився двадцятирічний першорозрядник Микола Соловйов, який переміг у всіх поєдинках. Його успішний виступ в значній мірі сприяв тому, що кіровоградські самбісти посіли третє місце.

Серед борців вільного стилю були також свої лідери. Олексій Борзенков та Василь Ковальов, одержавши по три перемоги (із них по дві — «чисті»), стали переможцями в своїх вагових категоріях.

Але інші учасники команди виступили вкрай невдало, і команда опинилася на останньому місці.

Одночасно із змаганнями з боротьби, які проходили в спортивному залі заводу «Червона зірка», в іншому спортзалі — агрегатного заводу — тривали поєдинки боксерів.

Найкраще підготовленими до цих змагань виявилися спортсмени Миколаєва. В складі їх команди — чотири майстри спорту та два кандидати в майстри — більше, ніж в будь-якій іншій команді. Великий досвід, порівняно висока техніка миколаївців вирішили долю змагань на їх користь. Перемігши у всіх зустрічах, збірна Миколаєва набрала вісім очок з восьми можливих.

Про високий клас миколаївських боксерів свідчить і те, що збірна Вінниці, яка посіла друге місце, відстала від переможця на три очка.

Слідом за вінничанами, третіми в турнірній таблиці, стоять наші земляки — 4 очка.

Сильним же командам Миколаєва і Вінниці кіровоградці програли з розгромним рахунком — 2:9 та 3:8. Головна причина цього — брак техніки і досвіду у багатьох боксерів. Інколи підводила наших хлопців невпевненість перед авторитетами, інколи ж, навпаки — необережність, спроби «подавити» суперника ударами.

Найбільш вдало в нашій команді виступили С. Кравченко, М. Катеринич та В. Кийко.

Крім результатів з окремих видів спорту, що входили до програми республіканських змагань на честь 50-річчя Збройних Сил по Кіровоградській зоні, головна суддівська колегія вивела і результати в загальнокомандному заліку.

Першість завоювали вінничани: вони були першими в змаганнях з вільної боротьби та самбо, другими — з боксу і третіми — з класичної боротьби. Друге загальнокомандне місце — у миколаївців (перемога в змаганнях з боксу, другі місця — з класичної боротьби та самбо, четверте — з вільної боротьби). На третьому місці — кіровоградці (перше місце з класичної боротьби, треті місця з боксу і самбо, п'яте місце — з вільної боротьби). Херсон та Черкаси посіли відповідно четверте та п'яте місця.

Переможці змагань нагороджені грамотами центральної ради Союзу спортивних товариств та організацій УРСР.

Кубок обкому комсомолу, встановлений для наймолодшої команди боксерів, вручено збірній Вінницької області. В зв'язку з тим, що такі змагання будуть традиційними, вирішено кубок обкому зробити перехідним і вручати команді, яка найкраще дбає про підготовку резервів.

Крім кубка, обкомом комсомолу було також встановлено приз для найкращого боксера кіровоградської збірної. Його вручено Сергію Кравченку.

Обком комсомолу нагородив почесними грамотами всі команди, які взяли участь в цих змаганнях.

Грамотами обласної ради ДСТ «Авангард» нагороджено боксерів І. Киржу та О. Лещенка з команди Вінницької області, а також миколаївців П. Сторчеуса та О. Подолянського, які продемонстрували красиву техніку і завоювали симпатію кіровоградських прихильників боксу. Чітко провели суддівство змагань судді з боротьби В. Є. Носов (Донецьк) та Л. С. Салімулін (Київ), з самбо — Е. О. Полянський (Харків) та з боксу — Г. С. Новосьолов (Одеса). Відзначено також суддівство кіровоградців В. Покришкіна, О. Мосола (боротьба), П. Новікова та Ю. Огородова (бокс).

С. ЯНЧУКОВ,
комсорг обкому в збірній команді області з класичної боротьби.

ПОКАЗУЄ КІРОВОГРАД

СЕРЕДА, 7 лютого. Перша програма. 10.00 — Художній фільм «18-тий рік». (Кіровоград). 11.45 — На зимових Олімпійських іграх. Лижі. (Гренобль). 17.40 — Кіровоградські вісті. 17.55 — Оголошення. (Кіровоград). 18.00 — «На шляху до славного ювілею» — любительський фільм. (Кіровоград). 18.30 — П'ятирічку — достроково. «На 15 тисяч адрес» — репортаж з Київського заводу реле і автоматики. (К). 19.00 — Новини кіноекрана. (К). 20.15 — Сторінки музичного календаря. 20.30 — Програма «Час». (М). 21.15 — Художній фільм «18-тий рік». (Кіровоград). 23.00 — На зимових Олімпійських іграх. Хокей. (Гренобль). (СРСР — НДР).

Друга програма. 10.05 — Теленовини. (М). 10.15 — Кінолекторій «Колос». (М). 10.45 — Для школярів. «Скарби нашої історії». (Чехословаччина). 11.30 — Медичні поради. (М). 17.40 — Телевісті. (К). 18.00 — Для школярів. «Життя видатних людей». «Карл Лібкнехт». (М). 21.15 — Художній фільм. (К).

ЧЕТВЕР, 8 лютого. Перша програма. 11.00 — Телевісті (К). 11.15 — Художній фільм «Похмурий ранок». (Кіровоград). 17.00 — Слідами передач. «Їх було 16». (Львів). 17.30 — Телевісті (К). 17.50 — Олівець-маловець. (К). 18.20 — «Три мушкетери». Вистава Львівського театру опери та балету. (Львів). 20.30 — Програма «Час» (М). 21.15 — Художній фільм «Похмурий ранок». (Кіровоград).

Друга програма. 11.15 — Ленінські мелодії. (К). 21.15 — Для молоді. «Товариш». (Дніпропетровськ). 22.00 — «Палітра». Пісня про Україну. (К). 22.35 — Щоденник. На білій Олімпіаді. (М).

ПОКАЗУЄ ДНІПРОПЕТРОВСЬК

ВІВТОРОК, 6 лютого. 16.30 — «Сусід живе за річкою». (Одеса). 17.00 — Урочисте відкриття X зимових Олімпійських ігор. Репортаж з Гренобля. 18.30 — Слухачам шкіл основ марксизму-ленінізму. (М). 19.00 — Б. Бедний — «Капа». Телевізійний спектакль. (Миколаїв). 19.30 — Телевізійні вісті. 19.50 — «Букет варшавських мелодій». 20.30 — Програма «Час». (М). 21.15 — Сатирична програма «Стоп». 21.45 — Дніпровські новини. 22.00 — Кінопрограма. 23.00 — Зимові Олімпійські ігри. Хокей: СРСР — Фінляндія. Репортаж з Гренобля.

СЕРЕДА, 7 лютого. 11.30 — Медичні поради (М). 11.45 — Зимові Олімпійські ігри. Лижі. Репортаж з Гренобля. 17.00 — Фільм для дітей. 17.20 — Щоденник п'ятирічки. 18.00 — «Карл Лібкнехт». Телевізійний нарис. (М). 18.30 — «Школа хліборобської майстерності». 19.10 — Художній фільм «Місто майстрів». 20.30 — Програма «Час». (М). 21.15 — «Тобі, юність». (Волгоград). 21.45 — Дніпровські новини. 22.00 — «Ленінізм — наша зброя». 22.40 — Музичний антракт. 23.00 — Зимові Олімпійські ігри. Хокей: СРСР — НДР. Репортаж з Гренобля.

ЧЕТВЕР, 8 лютого. 16.30 — «Голубі широти». Телевізійний журнал. (Одеса). 17.00 — Слідами передач «Їх було 16». (Львів). 17.30 — Телевізійні вісті. 17.50 — «Олівець-маловець». (К). 18.20 — «Три мушкетери». Спектакль. (Львів). В перерві — міжнародний огляд. (К). 20.30 — Програма «Час». 21.15 — «Товариш». 21.55 — Телевізійний фільм «Сватання на Гончарівці».

ТЕЛЕЕКРАН

ПОГОДА

7—8 лютого буде хмарно з проясненнями, часом невеликий сніг. Вітер південно-східний, помірний до сильного. Температура повітря вночі — 11—16, вдень — 4—9 градусів морозу.

ПОКИ ЩО НЕ ЗНАЙДЕНО

ДО 100-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ О. М. ГОРЬКОГО

МИ ЗНАЄМО Горького по оповіданнях, повістях, романах, спогадах сучасників і його листах. Епістолярна спадщина письменника — тисячі і тисячі листів, особлива частина його творчості, надзвичайно цікава для дослідників. Але, на жаль, не всі листи знайдені, не всі досліджені. І якби виявились усі втрати — незнайдені твори і листи, наше уявлення про письменника і його творчість було б повнішим.

Ось уривок з листа:

«Нелюдська воля його не зникла, вона залишається на землі втіленою в людях. Праця, натхнена і почата ним, не може бути спинена назавжди, і чи можна її навіть припинити на деякий час. Світ чекав цю людину, людина з'явилась, вказала шлях, і цим шляхом люди пройдуть до кінця, маючи попереду світлий образ безсмертного вождя».

Ці слова про Леніна сказані Горьким. З ким він поділився, до кого звернувся — назавжди залишиться таємницею. Лист загублено, адресат невідомий. Залишилось лише декілька рядків. У 1927 році їх цитувала «Правда», опублікувавши і факсиміле — частину листа Олексія Максимовича.

В архіві Горького є і обривки листів (в прямому значенні слова). Ось одне з послань його К. П. П'ятницькому: верхня частина відрізана, кінець загублений. А від одного із листів Горького до Вересаєва уціліла лише друга половина.

В архіві збереглось декілька тисяч листів від зарубіжних письменників, артистів, вчених. Олексій Максимович особисто відповідав більшій частині кореспондентів. Але до нас не дійшло багато з його відповідей. До цього часу не знайдені листи до Горького співробітника Лондонської бібліотеки Чарльза Теодора Хегберга Райта. Англійський публіцист листувався з Горьким ще до зустрічі з ним у Лондоні. А опубліковано лише два листи Горького до Райта. Зник цікавий лист, який послав Горький Луначарському в 1906 році. Якби він зберігся, ми б узнали, як Олексій Максимович оцінив одну з його п'єс, прислану у видавництво «Знання».

Як же все-таки загубились листи і рукописи Горького? Хто винен — сам письменник чи обставини, що склалися?

27 червня 1901 року Горький писав Чехову з Нижнього Новгорода:

«Дорогий Антон Павлович!

Лист Ваш від 18-го отримав лише сьогодні, 27-го. Всю кореспонденцію я одержую через жандармське правління розпечатаною і прочитаною, листи і телеграми затримують днів до п'яти. Будете писати — пишіть на ім'я дружини, будь ласка. Мої листи теж зникають у великій кількості, так що я не маю надії, чи дійде ! цей до Вас».

Чи сидів Горький у тюрмі, чи був на волі, за його листуванням слідкували десятки очей. Багато листів надходили не до тих «адресатів», яким призначались.

Відбулась Жовтнева революція: були відкриті міністерські архіви — ці листи побачили світ. Їх поля були засіяні позначками, реєстраційними номерами, зміст цитувався в «справах» про революційну пропаганду. І дійсні адресати отримали ці листи Горького, але тільки через десять, двадцять з лишком років.

До яких хитрощів не вдавався Горький, щоб врятувати листування! Він просив друзів писати йому на ім'я дружини; адреса на конверті заповнювалась іншою особою; часом замість підпису, прізвища ставив лише букву «А»; давав кореспондентам адреси своїх знайомих, щоб одержати пошту через них. «На моє ім'я даремно писати, все зникає».

Немало загубилось горьковських листів з вини його друзів, знайомих. Відомо, наприклад, що угорський письменник і журналіст Ернст Брестовські листувався з Горьким. До нас дійшов дуже цікавий лист його до Олексія Максимовича від 12—14 серпня 1913 року:

«Вельмишановний вчитель!

Я приїхав на Капрі з метою просити про високу честь: дати мені можливість обмінятися декількома словами з Горьким. Якщо мені не буде відмовлено в цій честі, я уклінно прошу вказати годину, коли я найменше Вам би заважав. Я був би дуже щасливим, якби вчитель відвів мені 5 хвилин, лише 5 хвилин.

З найвищою повагою

Ернст фон Брестовські, письменник і редактор соціалістичної газети «Непсава». Будапешт».

Відповідь Горького й інші листи його до Брестовські зникли. Брат редактора намагався розшукати їх, але безнадійно.

Але ж незнайдене, нерозшукане, не загинуло безслідно. Отже, треба шукати. І вчені шукають. Розширення і зміцнення культурних зв'язків Радянського Союзу з зарубіжними країнами дало змогу горькознавцям поповнити епістолярну спадщину основоположника радянської літератури. Редакція «Архіву Горького» одержала багато листів Олексія Максимовича з Японії, Норвегії, Чехословаччини, Італії, Аргентіни. Багато з них могли б і взагалі зникнути, якби своєчасно не були опубліковані в зарубіжних газетах і журналах. І зараз, коли втрачені оригінали цих листів, ми все ж поповнюємо листування Олексія Максимовича по перших публікаціях зарубіжних газет і журналів.

Вчені-слідопити продовжують пошуки.

Борис ЧЕЛИШЕВ,
доцент Кишинівського університету.

В Японії створена оригінальна конструкція машини на повітряній подушці. Машина пристосована для руху по асфальтових дорогах, пісках і воді й може розвивати швидкість від 30 до 50 кілометрів на годину. Довжина машини 2,6 метра і вага 140 кілограмів. На машині встановлені два двигуни по чотири кінських сили кожний. Вона має добру маневреність.

Фото «Джапан Іллюстрейтід» — АПН.

СОНЦЕ І СПАДКОВІСТЬ

Велетенські розміри памірських груш (їх висота досягає 25 метрів) біологи пояснюють впливом короткохвильової сонячної радіації на спадковість. Потужність природного ультрафіолетового опромінення в памірських горах у 8 раз вища, ніж на рівнині. Стовбур цієї груші ледве можуть обхватити три чоловіка. Найбільший плід — 700 грамів.

Вчені вважають, що вивчення особливостей памірської флори відкриває шлях до розв'язання проблеми направленої зміни властивостей сільськогосподарських культур.

(РАТАУ).

● ДЛЯ ДОПИТЛИВИХ

НІЧНІ МАНДРІВНИКИ

Куди діваються на зиму летючі миші — ці добрі помічники людини в боротьбі з шкідниками полів, лісів, городів?

Білоруський дослідник Олександр Курсков, який окільцював понад тисячу летючих мишей з різних місць Білорусії, переконався, що рукокрилих не можна вважати домосідами.

Виявляється, з 15 видів летючих мишей, що живуть у республіці, тільки шість залишаються тут зимувати. Решта вирушає в досить довгі повітряні подорожі у Західну Європу.

Як виявилося, маршрути їх польотів збігаються з шляхами осінніх комахоїдних птахів.

ГІПНОТИЗУЄ АВТОМАТ

Гіпноз завойовує все більшого визнання. Але проводити сеанси гіпнозу — досить складне мистецтво, яке вимагає майстерності і вміння. Навіть досвідчені гіпнотизери відчувають велике нервове напруження при кожному сеансі.

Як полегшити їх працю, зробити гіпноз надбанням кожної лікарні? Виникла ідея, що гіпнотизувати повинен автомат.

В стані гіпнозу, як і під час природного сну, є кілька перехідних етапів — від поверхового до глибокого гіпнозу. Їх можна відрізнити за різними функціональними ознаками, за характером біострумів мозку.

На одному московському підприємстві розробили прилад-аналізатор, який спостерігає, за змінами етапів гіпнозу залежно від характеру біострумів. Цей прилад працює разом з електроенцефалографом і автоматично, коли гіпноз досягає бажаного етапу, включає стимулятори, які підтримують гіпноз на однаковому рівні стільки часу, скільки це потрібно.

Звичайний гіпноз без застосування апаратури не контролюється, а тому не завжди досягає бажаного результату. Автомат для гіпнозу об'єктивно визначає етапи гіпнозного стану, в якому знаходиться людина, змінює його і підтримує на однаковому рівні. Словесне навіювання в автоматі записане на магнітній стрічці, вмикається магнітофон тільки тоді, коли навіювання буває найбільш ефективним.

Автомат може одноразово проводити гіпноз на кількох пацієнтах. Наприклад, електроенцефалограф із сімнадцяти каналів зможе працювати одноразово на сімнадцять чоловік. Збільшення числа каналів в автоматі для гіпнозу дозволить значно зменшити його вартість. Така апаратура буде доступна для лікарень, різних лікувальних установ і науково-дослідних інститутів.

Л. КУПРІЯНОВИЧ,
інженер. (АПН).

ПРИРОДА І ЛЮДИ

МЕЛАНЕЗІЙСЬКИЙ ОБРЯД

На островах Фіджі багато невеликих солоних озер. У них водиться риба ава — різновид макрелі. Меланезійці ловлять її за спеціальним обрядом. Певного дня мешканці сіл входять в озера, плавають вздовж і впоперек, здіймаючи ногами донний мул. З мулу виділяється болотний газ із домішкою сірководню. Наніпотруєні риби випливають на поверхню, і їх ловлять руками.

Англійський дослідник природи Девід Аттенборо, який брав участь у цьому обряді, твердить, що такий лов ави точно відповідає вимогам іхтіології. Рибу ловлять після викидання ікри, до того, як з відкладеної ікри має з'явитися молодняк. Після лову у воді відновлюється запас кисню, а збовтаний донний мул дає змогу молодняковi знайти свій перший корм.

У ГОРАХ ПАПУА

Вважали, що плем'я пуярі зникло. Востаннє пуярі бачили в горах Папуа понад 30 років тому. І ось недавно австралійський патруль зустрів у непрохідних джунглях Західного Папуа (Нова Гвінея) людей цього племені.

Ось що пише поліцейський комісар Л. Брагг про зустріч з пуярі. Близько тридцяти пуярі прийшли до нас у табір. Вони були озброєні палицями, до яких були прикріплені камені. Чоловіки були одягнені в спідниці, пошиті з пальмового листя, їхні руки й ноги були прикрашені сплетеними з трави стрічками. Вантажі вони переносили в сітках з ліан, прикрашених хвостами кабанів.

Пуярі з цікавістю розглядали речі австралійців — лопату, кружки, транзисторний радіоприймач, тощо. Вони залюбки випили солодкий чай, а заварку з'їли.

МУМІЇ — 300 МІЛЬЙОНІВ РОКІВ

Якось на березі моря шотландським хлопчакам трапилась серед каміння плитка, в яку було вмуровано залишки якоїсь істоти. Ця знахідка зацікавила багатьох палеонтологів світу.

Після старанного дослідження виявилося, що на ній були скам'янілі рештки скорпіона, який жив на землі 300—350 мільйонів років тому. Стародавній скорпіон так добре зберігся на плитці, що уціліли навіть дотикові волоски його лапок. Вивчаючи мумію під мікроскопом, спеціалісти дійшли до висновку, що стародавній скорпіон багато в чому схожий на сучасного.

За висновком учених, він зберіг у собі цілий палеонтологічний «звіринець» — бактерії і грибки, про вигляд, будову та життєдіяльність яких можна було тільки догадуватись.

(РАТАУ).

ПО СТОРІНКАХ ЖУРНАЛІВ

В. ВОРОБЙОВ з Гомеля знайшов на своєму городі 23 мідні і бронзові медалі діаметром 6—8 сантиметрів. На них барельєфні зображення ювілярів і написи «На честь 500-річчя Куликовської битви. 1880—1880», «На честь 100-річчя заснування Московського університету. 1755—1855» та інші.

* * *

Підраховано, що коли б дитина, яка б народилась у Варшавському Палаці культури і науки, провела в кожному його приміщенні лише один день, вона покинула б будинок у дев'ять років.

* * *

Надзвичайне пожвавлення панує взимку в Лівійській пустині. По ній рухаються на північ численні каравани верблюдів. Судан щороку продає Єгипту близько 50 тисяч «кораблів пустині». Більшість з них іде на м'ясо до столу єгиптян, які віддають перевагу верблюжатині перед іншими видами м'яса.

* * *

Затверджено проекти споруд підводного тунелю під Ла-Маншем. Тунель пройде на глибині 50 метрів під морським дном і буде найдовшим у світі — 50 кілометрів. Пасажирським поїздам потрібно буде лише чотири години для проїзду з Парижа в Лондон або назад. Будівництво тунелю намічається завершити в 1976 році.

(РАТАУ).

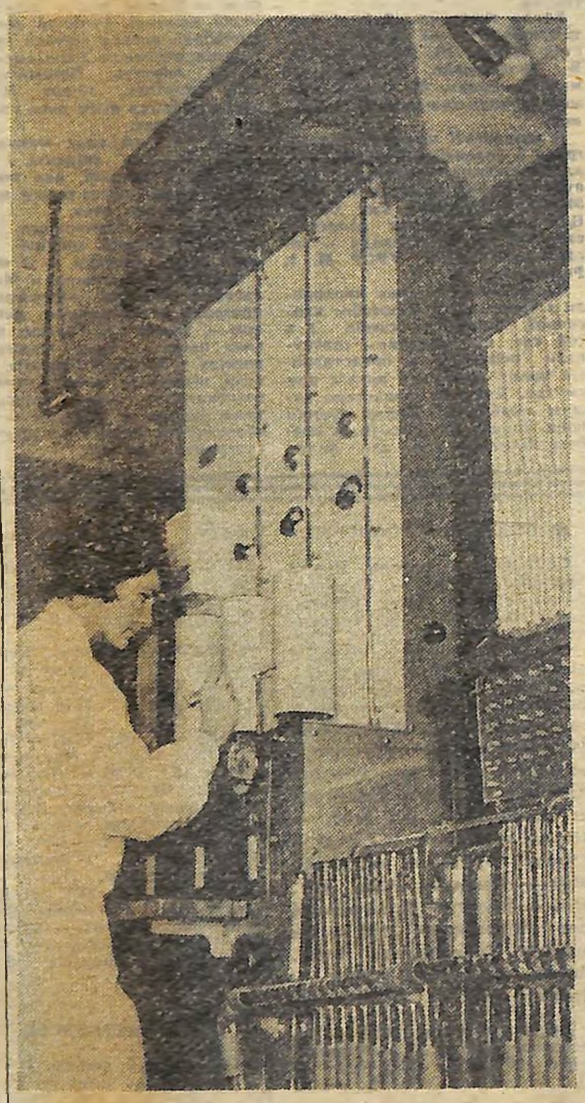

Як будуть вести себе основи залізничних насипів, що споруджуються на вічній мерзлоті, чи бетонні масиви гребель, набережних, мостів? Як розрахувати конструкцію залізобетонних паль причальних споруд, щоб вони як можна довше протистояли руйнівним діям температурних змін і постійних коливань рівня води?

З'ясувати всі ці питання допоможе новий лічильно-обчислювальний прилад — гідравлічний інтегратор. В основу його дії покладений принцип суворої математичної аналогії між змінами рівня води в посудинах прилада і залежною змінною величиною, яку хочуть встановити.

Збільшуючи кількість уніфікованих вузлів-блоків, з яких складається інтегратор, його можна «примусити» вирішувати й інші завдання — досліджувати, наприклад, як розподіляється температура в роторі газової турбіни під час її запуску в роботу, розрахувати, як буде змінюватися в часі температура в злитках металу, в прокаті, металевих конструкціях, при їх зварюванні, в токарних різцях, в бандажах залізничних коліс і електричних машин, а також в ядерних реакторах.

Новий прилад, безсумнівно, буде надійним помічником інженера-будівельника, хіміка, гірника, металурга, машинобудівника, іригатора і вчених-дослідників у багатьох галузях знань.

Виготовляє гідравлічні інтегратори Рязанський завод лічильно-аналітичних машин.

На знімку: підготовка гідравлічного інтегратора до роботи.

Фото М. ПАШИНА. (АПН).

ДО УВАГИ КЕРІВНИКІВ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ, ПІДПРИЄМСТВ І ОРГАНІЗАЦІЙ

Редакція газети «Молодий комунар» приймає для опублікування оголошення про набір учнів і студентів, прийом на роботу, а також різноманітну рекламу підприємств торгівлі і побутового обслуговування.

Дзвонити телефоном 2-45-35.

АДРЕСА і ТЕЛЕФОНИ

м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36. Телефони: редактора — 2-45-00, відповідального секретаря — 2-45-35, відділів — 2-45-36.

«МОЛОДОЙ КОММУНАР» — орган Кировоградского обкома ЛКСМУ г. Кировоград.

Редактор В. ПОГРІБНИЙ.

БК 00056. Індекс 01197. Друкарня імені Г. М. Димитрова обласного управління по пресі, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2. Зам. № 666. Тираж 42 500.